

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Nc/6/2015
Identifikačné číslo spisu: 5114204733
Dátum vydania rozhodnutia: 08.06.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5114204733.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu JUDr. O., bývajúceho v H., proti žalovaným 1/ Krajskému súdu v Žiline, so sídlom v Žiline, Orliá č. 3, 2/ Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o doplatenie funkčného platu, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 25 Cpr 6/2014 a na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 7 NcC 77/2014, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Žiline z prejednávania a rozhodovania tejto veci, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. O. a JUDr. O. n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 7 NcC 77/2014.

Odôvodnenie

V konaní, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 25 Cpr 6/2014 o doplatenie funkčného platu, oznámili sudcovia Okresného súdu Žilina, že sú u nich dané dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci (§ 14 ods. 1 O.s.p. a § 15 O.s.p.).

O tom, či sudcovia Okresného súdu Žilina sú v tejto veci vylúčení z prejednávania a rozhodovania, mal rozhodnúť Krajský súd v Žiline ako súd nadriadený (§ 16 ods. 1 O.s.p.) v konaní sp. zn. 7 NcC 77/2014. Sudcovia tohto súdu JUDr. O. a JUDr. O. oznámili, že sa cítia zaujatí z dôvodu, že u žalovaného 1/ vykonávajú funkciu sudcu resp., že žalobcu osobne poznajú ako kolegu. Podľa názoru predsedníčky Krajského súdu v Žiline tieto dôvody (kolegiálny vzťah medzi sudcami a vzťah sudcu k štátu) nezakladajú v rovine pomeru k účastníkom konania zákonné dôvody podľa § 14 ods. 1 O.s.p., preto bol spis predložený na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky o oznámeniach týchto sudcov, z ktorých by bolo možné zložiť senát ad hoc (u ďalších sudcov dôvody podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predsedníčka akceptovala).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Žiline (§ 16 ods. 1 tretia veta O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcu krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého sudcovia sú

vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to 1/ k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcim znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2/.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej nožnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

JUDr. O. v oznámení uviedol, že sa vo veci cíti byť zaujatý z dôvodu, že u žalovaného 1/ vykonáva funkciu sudcu (č.l. 21).

JUDr. O. v oznámení uviedla, že sa cíti byť zaujatá, lebo žalobca je jej kolega na krajskom súde a pre charakter veci (bližšie nešpecifikovanej).

V prípade uvedených sudcov Krajského súdu v Žiline, ktorí vo svojich písomných oznámeniach uviedli, že majú vzťah k účastníkom konania, keď u žalovaného 1/ vykonávajú funkciu sudcu, resp. tento je ich zamestnancom alebo, že poznajú žalobcu a v tejto súvislosti poukázali (len) na kolegiálny vzťah, a zo vzťahov takejto povahy vyvodzovali existenciu dôvodu vylučujúceho ich z prejednávania a rozhodovania vecí, vzal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zreteľ, že vo všeobecnosti sú vzájomné vzťahy sudcov založené na profesionalite a kolegiálnosti. Ak rámec ich vzájomných vzťahov neprekročí tomu zodpovedajúce medze, objektívne nie je daný dôvod pre pochybnosti o ich nezaujatosti. Iba samotná skutočnosť, že sudcovia žalobcu osobne poznajú ako kolegu, tiež sudcu (pôsobiacemu na tom istom súde) a u žalovaného 1/ pôsobia vo funkcii sudcov, nepredstavuje bez ďalšieho dôvod pre vylúčenie týchto sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí, lebo profesionálno-kolegiálny vzťah sám osebe ešte nesvedčí o existencii vzťahu relevantného z hľadiska § 14 O.s.p. Až v prípade, že by takýto vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec a nadobudol tak charakter bližšieho priateľského, prípadne negatívneho súkromného vzťahu (zodpovedajúcej intenzity), mohlo by ísť o okolnosť vzbudzujúcu odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti. Pokiaľ ide o vzťah sudcu k účastníkovi konania, ktorý je sudcom vykonávajúci svoju funkciu na tom istom súde, je súdna prax jednotná v názore, že i takýto kolegiálny vzťah, ktorý neprekročí tomu zodpovedajúce medze, objektívne nezakladá dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, keďže i takéto vzájomné vzťahy medzi sudcami sú založené na profesionalite a kolegiálnosti. Len skutočnosť, že sudca vykonáva funkciu na súde, ktorý je označený za účastníka konania nedáva samo osebe pochybnosti o nezaujatosti sudcu vzhľadom na zákonné a ústavné garancie spojené s nezávislým výkonom sudcovskej funkcie. Sudca je totiž pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich v znení zmien a doplnkov. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednanom prípade naplnené. Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde je vymedzenie základných povinností sudcu, vyplýva o. i. povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu) zachovávať k veci, účastníkom konania a k ich zástupcom vždy vecný a profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupú od

veci, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednáváním veci v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva. O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a k účastníkom konania je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnáť sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania, ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (por. R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho napĺňania (poskytovania) spravodlivosti.

V prípade uvedených sudcov Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil také okolnosti, ktoré sú relevantné z pohľadu ustanovenia § 14 O.s.p., preto rozhodol, že týchto sudcov nevyklučuje z prerokovania a rozhodovania danej veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.